RAMAKRISHNA MISSION VIDYAMANDIRA

(Residential Autonomous College under University of Calcutta)

B.A./B.SC. FIRST SEMESTER EXAMINATION, DECEMBER 2011 FIRST YEAR

SANSKRIT (General)

Time: 11 am – 2 pm Paper: I Full Marks: 75

Define and illustrate <u>any three</u> of the following :
নিম্নলিখিত বে কোন তিনটি ছন্দের উদাহরণসহ লক্ষণ লেখ ঃ

[3×3]

तोटकम्, द्रुतविलम्बित, मालिनी, शिखरिणी, स्रग्धरा

2. Scan and name the metres in **any two** of the following:

 $[3\times2]$

নিম্নলিখিত **যে কোন দুটি** পঙ্ক্তির গণবিভাগ করে ছন্দ নির্ণয় কর ঃ

- a) अभिमुखे मिय संहृतमीक्षितम्
- b) व्रताय तेनानुचरेण धेनो

Date : 19/12/2011

- c) यम्ना तटमच्युतकेलिकला
- d) चलापाङ्गा दृष्टिं स्पृशसि बहुशो वेपथुमतीम्
- 3. a) Decline **any five** of the following:

 $[1\times5]$

যে কোন পাঁচটির শব্দরূপ লেখ ঃ

- i) लता in प्रथमा बहुवचन
- ii) साधु in षष्ठी बहुवचन
- iii) नदी in द्वितीया एकवचन
- iv) मित in तृतीया एकवचन
- v) अस्मद् in पञ्चमी बहुवचन
- vi) गुणिन् in षष्ठी बहुवचन
- vii) चतुर् in पुंलिङ्ग द्वितीया
- b) Conjugate any five of the following:

 $[1\times5]$

যে কোন পাঁচটির ধাতুরূপ লেখ ঃ

- i) शी in लङ् 3rd person dual.
- ii) शास् in लट् 3rd person singular.
- iii) कृ in विधिलिङ् 2nd person plural.
- iv) आस् in लट् 3rd person plural.
- v) दृश in लट् 1st person singular.
- vi) हन् in लट् 3rd person plural
- vii) सेव् in लोट् 2nd person singular.
- 4. Who mislead the kings by false praises? Hearing these false praises and being misled how do the kings react? Discuss after the text Śukanāsopadeśa. [2+4+4]

কারা মিথ্যাস্তুতি দ্বারা রাজাকে প্রতারিত করে? এই সব মিথ্যাস্তুতি শুনে এবং বিভ্রান্ত হয়ে রাজা কিরূপ আচরণ করেন? 'শুকনাসোপদেশ' নামক পাঠ্যাংশ অনুসারে আলোচনা কর।

Or,

Write a note on Bāṇabhatta and his works.

[10]

বাণভট্ট ও তাঁর রচনার পরিচয় দাও।

Translate **any two** of the following passages into Bengali or English: $[5\times2]$ নিম্নলিখিত অনুচ্ছেদগুলির মধ্যে যে কোন দুটি বাংলা অথবা ইংরাজীতে অনুবাদ করঃ सर्वथा तमभिनन्दन्ति, तमालपन्ति, तं पाश्च कुर्वन्ति, तं संवर्धयन्ति, तेन सह सुखमवितष्ठन्ते, तस्मै ददिति, त मित्रतामुपनयन्ति, तस्य वचनं शृण्वन्ति। b) जरावैक्लव्यप्रलपितमिव पश्यन्ति वृद्धजनोपदेशम्। आत्मप्रज्ञापरिभव इत्यसूयन्ति सचिवोपदेशाय। कुप्यन्ति हितवादिने। c) मनसा देवताध्यारोपणप्रतारणादसम्भूतसम्भावनोपहताश्च अन्त:प्रविष्टापरभुजद्वयमिवात्मबाहुयुगलं सम्भावयन्ति। त्वगन्तरित-तृतीयलोचनं स्वललाटमाशङ्कन्ते। Translate into Sanskrit **any one** of the following: [10] নীচের যে কোন একটি অনচ্ছেদ সংস্কৃতে অনুবাদ করঃ পুরা অযোধ্যার সূর্যবংশে রঘু নামে এক রাজা ছিলেন। তিনি ধার্মিক ও জিতেন্দ্রিয়। অধ্যয়নের শেষে তিনি যুদ্ধবিদ্যা লাভ করেন। তাঁর ক্ষমতা দেখে পিতা দিলীপ তাঁকে যুবরাজপদে অধিষ্ঠিত করেন। এরপর দিলীপ ধর্মকর্মে নিরত থাকেন। b) পৃথিবীর ভাষাসমূহের মধ্যে সংস্কৃত ভাষা প্রাচীনতমা। ইহা ভারতীয় সভ্যতার ধারক ও বাহক। রামায়ণ ও মহাভরত নামক মহাকাব্যদ্বয় এই ভাষায়ই রচিত। ভারতীয় প্রধান ভাষাসমূহের জননী এই ভাষা। তাই এই ভাষা অবশ্যই শিখতে হবে। Read the following paragraph and answer the questions in Sanskrit: [10] নীচের অনুচ্ছেদটি পড় ও নীচের প্রশগুলির সংস্কৃতে উত্তর লেখ ঃ कस्मिंश्चिद्गभीरारण्ये भासुरको नाम सिंह: प्रतिवसित स्म। असौ नित्यमेव अनेकान् मृग-शशकादीन् व्यापादयामास। अथैकदा तद्वनवासिनः सर्वे मिलित्वा तमभ्युपेत्य प्रोक्तवन्तः स्वामिन्! किमनेन सकलमृगवधेन? तव एकेनैव मृगेण तृप्तिर्भवति। तस्मात् क्रियतां सहमतपोषणम्। अद्यप्रभृति प्रतिदिनमेको मृगस्तव भक्षणार्थं समेष्यति। भासुरकः कुत्र प्रतिवसति स्म? b) सिंह: प्रतिदिनं किं करोति? c) वनवासिन: तं सिंहं किं प्रोक्तवन्त:? d) केन सिंहस्य तृप्तिर्भवति? e) कित मृगाः सिंहस्य भक्षणार्थं समेष्यति? Join in Sandhi of **any three** of the following: $[1\times3]$ নীচের **যে কোন তিনটির** সন্ধি কর ঃ मधु + इदम्, विद्वान + लिखति, मातुः + रोदनम्, हरे + अव, साधु + इदम् Disjoin Sandhi in **any three** of the following: $[1\times3]$ নীচের যে কোন তিনটির সন্ধি বিচ্ছেদ কর ঃ सैषा, तावेव, धावश्छाग:, प्रातरेव, नृपतीराम: 9. Account for the case-endings in **any two** of the following: $[2\times2]$ নীচের রেখাঙ্কিত যে কোন দুটি পদের সকারণ কারক বিভক্তি নির্ণয় কর ঃ a) साधुः वनम् उपवसति

10. Frame sentences to illustrate <u>any two</u> of the following:

<u>যে কোন দুটির</u> বাক্যে উদাহরণ দাও ঃ

b) मया चन्द्र: दृष्ट:

c)

कुठारेण वृक्षं छिनत्ति

दरिद्राय वस्त्रं ददाति

 $[2\times2]$

हेतौ तृतीया, निर्धारणे सप्तमी, तादर्थ्ये चतुर्थी, कर्मणि पञ्चमी

11. Correct **any three** of the following sentences :

 $[1\times3]$

<u>যে কোন তিনটি</u> বাক্যের অশুদ্ধি সংশোধন কর ঃ

- a) दिवायां किं करोति भवान्
- b) बालक: व्याघ्रात् विभ्यति
- c) महाराज्ञः त्रयः पुत्रा आसन्
- d) विद्यालयस्य परितः उद्यानं वर्तते
- e) प्रातः प्रत्यहं भगवानं स्मरामि

12. Substitute single words for **any three** of the following:

 $[1\times3]$

যে কোন তিনটি এককথায় প্রকাশ করঃ

- a) जनानां समुहः
- b) गन्तुमिच्छति
- c) पुनः पुनः नृत्यन्ति
- d) सीता जाया यस्य सः
- e) शब्दं करोति

多缘网